

Võrratu aedsalvei

Aedsalveil on nii palju häid omadusi, et ta peaks kasvama küll igas aias.

Aedsalvei (*Salvia officinalis*) on puituva varrega püsik, mis meil kasvab kuni poole meetri kõrguseks. Nii suureks sirgub ta aga vaid kuivas ja päikeselises kasvupaigas. Aedsalvei pärisokodu on Vahemere ääres, palju soojust tahab ta meilgi kasvades. Ta on kuiva koha taim, sellele viitavad ka karvakestega kaetud lehed.

Õied on aedsalveil tavaliselt sinakad, kuid on ka roosasad ja valgeid sorte. Kevaldel külvatud taimed ei pruugi esimesel suvel õitseda, vanevad hakkavad õitsema juuli alguses.

Meil jääb aedsalvei lühiealiseks: ikka juhtub nelja-viie aasta tagant mõni talv, mis on lõunamaisele taimel liiga külm või vahelduvate suladega ülemäära vesine. Viimane tundub olevat isegi pahem.

Tavaliselt ei aita ka katmine, sest ilma ju ette ei tea. Kui mõnes aias kasvab vanemaid aedsalveisid, siis on see hea saavutus. Selliseid taimi tuleks paljundada nii seemnest kui ka haljaspistikutega – ehk leidub järglaste hulgas mõni vorm, mis meie talves paremini kestab.

Aedsalvei sordid – suurelehine 'Berggarten' ning kirjulehised 'Tricolor', 'Icterina' ja 'Purpurescens' – on ilusad, kuid vähem talvekindlad kui liik. Proovige neid hoida üle talve külmkasvuhooones kor-

ralikult kaetuna. Sobib ka jahe esikuaken, seal hoiduge aga ülekastmisest.

Kui soovite saada rohkem lehesaaki, kasvatage salveid üheaastasena. Oma seemne saamiseks lõigake salveivarred ära varakult, sest latv võib veel õitseda, kui alumiste õite seeme on juba küps ja hakkab varisema.

Ka lehti hakake korjama juba õitsemise aegu, neid saab noppida aga veel päris sügiselgi. Puhmiku võite septembri alguses mõõdukalt tagasi lõigata, ladvad külmuvad talvel ju nagunii.

Aedsalvei aitab külmetushaiguste ja kõhuhädade korral, pidurdab higistamist, korrastab hormoonsüsteemi, turgutab ja virgutab.

Salveitee maitse on harjumatu mõru ja natuke vaigune. Teeks võtke umbes teelusikatäisi ürte klaasi keeva vee kohta, laske mõni minut tõmmata ja kurnake. Kuna salvei eeterlikus õlis on protsendi murdosa mürgist tujooni, ei soovitata juua üle kahe tassi päevas ega terve nädala järjest. Kangema tõmmisega on hea kurku kuristada ja teha jalavanne.

Hästi aitab salvei hambaja igemepõletiku vastu. Suvel pigistage salveileht mahlale ja pange igemele või näsutage niisama suus. Talveks tehke hambapulbrit: hakkige värsked pestud lehed peeneks ja segage poole mahulosa jämedama soolaga. Segu

Taga aedsalvei liik, ees lillakate lehtedega sort 'Purpurescens'.

pange u 150°-ni soojendatud ahju ja kuivatage täiesti kuivaks, siis tampige uhmris ühtlaseks pulbriks. See ei tohi jääda igemeid kriipivalt jäme, aga ka mitte nii tolmjnas nagu kohviveskis jahvatatu. Pange pulber veel veerandtunniks ahju ja siis õhukindlas-

se purki. Võite lisada tilgakese mündi- või nelgiõli.

Maitsetaimena sobib aedsalvei lihatoitude juurde, kastmetesse ja marinaadidesse. Ta soodustab seedimist, kuid liialdada ei maksa.

REIN SANDER

TARGU TALITA

ilmub koos Maalehega.
Lehekülgede numeratsioon
algab 4. jaanuarist 2008

Toompuiestee 16, 10137 Tallinn
targutalita@maaleht.ee
reklaam 661 3333, 661 3334
faks 661 3343

Toimetus Kadrin Linna 661 3376
Vivika Veski 661 3375
Kaja Kurg
Kujundus Piret Väljataga

Väljaandja
Trükk
Esikaane fofu

AS Maaleht
AS Kroonpress
Arvi Kriis